

Oude Kerk, 12 maart 2025

Biddag

ds. Johan Meijer

gelezen: Lucas 11: 1-13

titel: een horend hart

overdenking

gemeente van onze Heer Jezus Christus, lieve mensen van God,

'En o Heer, wij bidden U ook om een zegen voor de schaatswedstrijd die komende dinsdagavond zal worden gehouden hier op onze ijsbaan en waarvoor nog kaartjes van vijftig cent per stuk te verkrijgen zijn bij de plaatselijke sigarenzaak!'

Het was bij de belijdeniscatechese, 1992, bij een gesprek over bidden dat onze predikant dit voorbeeld gaf. Een voorbeeld dat in m'n geheugen is gegrift. En of die schaatswedstrijd nu op dinsdag of op woensdag was, en of de kaartjes nu vijftig cent waren of een gulden, dat weet ik dan niet meer, maar dat is voor het voorbeeld ook niet zo belangrijk.

Er volgde nog een voorbeeld. Onze dominee vertelde dat ie een keer voor moest gaan op een biddag voor gewas en arbeid aan de andere kant van de provincie als waar hij zelf stond. En in het dorp waar hij stond was het nogal droog en de boeren wilden zo graag regen. Dus bad hij in die andere plaats om regen, waarop de plaatselijke agrariërs daar nogal verontwaardigd reageerden, want daar was het nu juist zo nat geweest.

Bid dus nooit om een bepaald weertype, was de tip aan ons, want dan zijn er altijd wel mensen die net iets anders hadden gewild. Ook dat heb ik goed onthouden en bovendien, als boerenzoon, wist ik ook hoe tegenstrijdig de belangen konden zijn. Wilde de een zon, smeekte de ander om regen.

En wat betreft het eerste voorbeeld, over de schaatswedstrijd: gebruik je gebed niet om nog allerlei mededelingen van huishoudelijke aard in te verwerken. Later, in mijn studietijd, leerde ik ook dat het gebed niet een herhaling van de preek moet zijn om de mensen nog eens extra van de boodschap te doordringen. Met name in kringen waar men sterk gelooft in de Alwetendheid van God, willen dit soort gebeden nog wel eens voorkomen. Maar zou God dan niet goed hebben opgelet, zou je je bijna kunnen afvragen.

Leer ons bidden, vragen Jezus' leerlingen. Ze willen graag weten hoe je op een goede manier kunt bidden tot God. Johannes had het zijn leerlingen ook geleerd, leer het ons dan ook Heer. En dan geeft Jezus als antwoord dat zij zullen bidden: *“Vader, laat uw*

naam geheiligd worden en laat uw koninkrijk komen. Geef ons dagelijks het brood dat wij nodig hebben. Vergeef ons onze zonden, want ook wijzelf vergeven iedereen die ons iets schuldig is. En breng ons niet in beproeving.”

Het is het Onze Vader volgens Lucas. De tekst die wij in onze zondagsdiensten bidden is van Matteüs, een iets langere versie, maar wel met zoveel overeenkomst, dat het duidelijk is dat de beide teksten uit eenzelfde brontekst komen.

Wat maakt dit gebed tot een goed gebed? Wat maakt dit tot het volmaakte gebed, zoals het ook wel is genoemd? Het is dat vooropgaat dat Gods naam geheiligd wordt. Hem komt de allereerst de eer toe. Bovendien klinkt als een verlangen dat Gods Koninkrijk komen zal. Niet het onze, niet onze koninkrijken, maar de zijne! Vervolgens wordt gebeden wat wij broodnodig hebben, dagelijks. Brood hebben we dagelijks nodig, als voeding, maar ook het hemels brood, het geestelijke voedsel dat ons voedt en kracht geeft. Vergeving van zonden wordt gevraagd, maar niet zomaar, het wordt gekoppeld aan ons eigen handelen, ons eigen vergeven van wie in de schuld staat bij ons. En breng ons niet in beproeving.

Het is duidelijk dat dit gebed geen opsomming is van ons verlanglijstje. Want zo kan bidden verworden, dat we bij God als het ware een boodschappenlijstje neerleggen over alles wat wij denken nodig te hebben. Het is eerder andersom. Het gebed van de Heer, het gebed des Heren, betreft onszelf helemaal in de verantwoordelijkheid die we hebben. Het beroep dat op God gedaan wordt is meteen ook een appèl op onszelf en als het ware een intentieverklaring om ook zelf actief te zijn in het zoeken naar Gods Koninkrijk en het vergeven van schulden. En het sluit af met de bede om ons niet in beproeving te brengen. Om niet in de verleiding te komen af te wijken van de weg van het Koninkrijk, af te wijken van de weg van de Heer. Houd ons op de been en richt onze voeten op het goede. Kort maar krachtig gebeden, en duidelijk wederkerig. Je betreft jezelf met huid en haar in het gebed. Je bent bereid om mee te werken, mee te doen, mee te arbeiden. Gevoed door wat hoort bij God en zijn Koninkrijk.

Om te illustreren hoe bidden werkt, komt Jezus met een heel concreet voorbeeld. Huub Oosterhuis maakte er een treffende herdichting van in zijn lied met de titel *Een vriend*.

Een vriend gaat door het holste van de nacht, er is een vriend genomen onverwacht, met honger in zijn buik. Hij klopt aan bij zijn vriend – ze slapen al. “Wat stoor je ons, lang na de avondval? Je had geen brood in huis? Een vriend van jou kwam langs met lege buik? Goed dan! Hij doet de deur al van het slot. Zo'n vriend is God!

Hij doet de deur al van het slot. God doet de deur al van het slot als wij hem in eerlijkheid zeggen wat wij nodig hebben en dat is wat anders dan alles wat wij begeren. Daarin zit het verschil. Begeerte voedt vaak de verlanglijstjes. Winst maken en nog meer winst maken. Er het komend jaar flink op vooruitgaan. Economische groei, liefst een flinke stap. Welvaart en voorspoed. Dat soort denken voedt vele verlanglijstjes. Maar wat we

nodig hebben voor onze ziel, dat wat we broodnodig hebben, durven we dat ook met God te delen? Durven we eerlijk te bekennen dat we soms al te veel in beproeving komen door de begeerte om te hebben. Terwijl er een broodnodige honger is naar zijn, echt zijn. Durven we in onze kwetsbaarheid aan te kloppen en te zeggen: 'God, ik heb het broodnodig dat ik op de goede weg blijf, niet afdwaal, oog houdt voor de kern van de zaak, en voeding nodig heb voor mijn ziel, voor mijn hart.' Voor mijn hart dat horen wil en niet meer hardhorend wil zijn.

Een horend hart, dat is wat ik broodnodig heb. Dat is de basis en het fundament onder mijn functioneren, onder mijn arbeiden. Wie bidt om een horend hart betreft zichzelf voluit in het gebed, die is bereid ook zelf verantwoordelijkheid te nemen, maar is zich ook bewust dat dit niet vanzelf gaat. Ligt er niet allerlei beproeving op de loer, is er niet zoveel ruis om je heen dat je hart niet goed kan luisteren. Als bijvoorbeeld je jonge koning Salomo bidt om een horend hart vraagt hij om meer dan het registeren van wat hij hoort, hij vraagt om de basisvaardigheid van empathie, inlevingsvermogen. Om te horen wat nodig is, wat broodnodig is. Zouden meer leiders moeten doen, dat voorbeeld van Salomo volgen.

Bidden om een horend hart is een heel andere manier van bidden dan het inleveren van verlanglijstjes, het aan God meedelen wat jij zelf allemaal te melden hebt of het doen van overbodige huishoudelijke mededelingen. Nee, je gaat naar de kern, je wilt zelf met huid en haar betrokken zijn. Je verlangt om naar God te luisteren en naar je medemens.

Wie zichzelf in openheid en kwetsbaarheid durft in te brengen in het gebed, en bij God aanklopt om de kern van het bestaan te mogen ontdekken met een horend hart, die doet aan *ora et labora*. Aan bid en werk, maar wel betrokken op elkaar. Werken, arbeiden in dienst van God. Eerst zijn Koninkrijk zoeken en zijn Koningschap erkennen, en vandaaruit leven en dan ontvangen wat nodig is. Geen materiële rijkdom en schatten, maar een rijke ziel.

Amen